IMT Nuremberg Archives

H – 4328

International Court of Justice

H4328 - 0002

POLITIEKE OPSPORINGSDIENST
TE
's-GRAVENHAGE e.o.

AFDEELING:
VREEMDELINGEN en
OORLOGSMISDADIGERS.

ONDERWERP:
DE DUITSCHE honger-politiek in West-Nederland in de winter van 1944 op 1945.

B45922

R A P P O R T.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Op Vrijdag, den 14en December 1945 hoorden wij, H.W.J. de MOOIJ en C. van den BERG, beiden rechercheur van den Politieken Opsporingsdienst en tevens onbezoldigd rijksveldwachter, dienstdoende aan de afdeeling Vreemdelingen en Oorlogsmisdadigers:

Ir. S.L. L O U W E S,

Directeur-Generaal van het Rijksbureau voor de Voedselvoorziening in Oorlogstijd, die verklaarde:

Na de spoorwegstaking op 17 September 1944 heb ik op 22 September 1944, des avonds te 11.00 uur een conferentie gehad met den Duitscher J. von der WENSE, Haupt van de "Abteilung Ernährung und Wirtschaft" van het Rijkscommissariaat. Aan de conferentie nam eveneens deel Dr. HIRSCHFELD, secretaris-generaal van het Departement van Handel en Nijverheid.

Vonder Wense verklaarde dat Dr.Hirschfeld of ik of wij samen een proclamatie moesten richten tot de staken de spoorwegarbeiders er op wijzende dat deze staking fataal zou zijn voor de voedselvoorziening van West-Nederrland daar de Rijkscommissaris een voedselembargo zou afkondigen voor West-Nederland indien wij niet aan dit verzoek zouden voldoen.

De bedoeling van Von der Wense was natuurlijk om de staking te breken. Von der Wense trad op namens de Rijkscommissaris Dr. Seijs Inquart.

Tijdens de conferentie welke tot 's-nachts 3.00 uur duurde hebben wij tegen deze maatregel geprotesteerd.

Wij weigerden om een proclamatie tot de stakende spoorwegarbeiders te richten daar wij niet aan de Duitsche maatregel om de staking te breken wilden mede werken.

Het voedselembargo werd door Seijs-Inqaurt afgekondigd en dit had tot gevolg dat tot 30 October 1944 in het geheel geen voedsel uit Noord en Oost-Nederland naar West-Nederland kon worden gezonden.

Van wintervoorraadvorming, welke anders in dezen tijd in West-Nederland plaats vond kon niets komen.

Na 30 October 1944 werd het voedselembargo officieel opgehven. Het voedseltransport uit het Noorden en Oosten

naar het Westen ondervond daarna nog groote moeilijkheden door inbeslagname door de Duitschers en door transport-moeilijkheden wegens de achteruitgaande kolenpositie.

Van Duitsche zijde werd in het geheel geen medewerking ondervonden om de moeilijkheden te boven te komen.

Zoodoende bleef de gemiddelde aanvoer per week voor 3½ millioen menschen tot aan 18 December 1944 beperkt tot 2000 ton. Na 18 December 1944 kon eenige verbetering worden bereikt door de vorming van de Nederlandsche Voedselreederij, doch door de invallende vorst ging dit na twee weken weer te loor. Eerst op 19 Februari 1945 kon de wekelijksche voedsel aanvoer worden opgevoerd tot gemiddeld 10 000 ton per week. Deze aan voer kon worden gehandhaaft tot 15 April 1945, op welke datum de aanvoer geheel stop kwam te staan door de bevrijding van het Noorden en Oosten van Nederland.

Het vorenstaande en het feit dat gedurende het voedsel embargo door de Duitschers in Noord-Nederland 30 000 ton broodgraan in beslag werd genomen had tot gevolg dat het rantsoen, uitgedrukt in caloriën van gemiddeld 1400 per dag, daalde tot ongeveer 500 calorieën per dag.

De periode waarop 500 calorieen het gemiddelde bedroeg heeft geduurd van 10 December 1944 tot 18 Maart 1945.

Deze omstandigheid is funest geweest voor de gezondheidstoestand van de bevolking in West-Nederland en is uitsluitend veroorzaakt door het voedselembargo afgekondigd door Seijs-Inquart.

Ik stel u hierbij twee grafieken ter hand om bij Uw rapport te voegen.

In concept opgenomen.

Vervolgens hoorden wij, rapporteurs
Dr. C.L. de JONGH, oud 62 jaar, van beroep le geneesheer aan het Gemeente Ziekenhuis aan de Zuidwal te 's-Gravenhage en wonende Groot Hertoginnelaan No 28 te 's-Gravenhage, die ons nadat wij hen voor zoover noodig ter zake hadden ingelicht als volgt verklaarde:

Het is mij bekend dat na October 1944 de gemiddelde calorieen waarde van het voedselpakket uitgereikt aan de bevolking was gedaald tot 500.per dag. Dit is funest geweest voor de volksgezondheid en had tot gevolg dat in de maanden Januari 1945 tot Mei 1945 de hongeroedeem in zoo

R 45923

H4328 -0003

sterke mate optrad dat het aantal sterfgevallen ten gevolge van hongeroedeem en ondervoeding ver boven het normale kwam te liggen. Had men gemiddelde calorieen waarde van het voedsel pakket kunnen handhaven op 1400 per dag, dan zou dit niet tot zulke catastrofale gevolgen geleid als nu het geval is geweest.

In concept opgenomen.

Hiervan naar waarheid opgemaakt dit rapport, gesloten en geteekend te 's-Gravenhage, den 15en December 1945.

De veldwachters:

GEZIEN:
HET HOOFD VAN DE AFDEELING VREEMDELINGEN
en OORLOGSMISDADIGERS van den POLITIEKEN
OPSPORINGSDIENST TE 's-GRAVENHAGE e.o.:

B45924

H4328 – 0004

POLITIEKE OPSPORINGSDIENST
TE
's-GRAVENHAGE e.o.

AFDEELING:
VREEMDELINGEN en
OORLOGSMISDADIGERS.

ONDERWERP:
DE DUITSCHE honger-politiek in West-Nederland in de winter van 1944 op 1945.

H4328 - 0005

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NÜRNBERG, GERMANY
Exhibit
Filed
8 45925

R A P P O R T.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Op Vrijdag, den 14en December 1945 hoorden wij, H.W.J. de MOOIJ en C. van den BERG, beiden rechercheur van den Politieken Opsporingsdienst en tevens onbezoldigd rijksveldwachter, dienstdoende aan de afdeeling Vreemdelingen en Oorlogsmisdadigers:

Ir. S.L. L O U W E S,

Directeur-Generaal van het Rijksbureau voor de Voedselvoorziening in Oorlogstijd, die verklaarde:

Na de spoorwegstaking op 17 September 1944 heb ik op 22 September 1944, des avonds te 11.00 uur een conferentie gehad met den Duitscher J. von der WENSE, Haupt van de "Abteilung Ernährung und Wirtschaft" van het Rijkscommissariaat. Aan de conferentie nam eveneens deel Dr. HIRSCHFELD, secretaris-generaal van het Departement van Handel en Nijverheid.

Vonder Wense verklaarde dat Dr.Hirschfeld of ik of wij samen een proclamatie moesten richten tot de stakende spoorwegarbeiders er op wijzende dat deze staking fataal zou zijn voor de voedselvoorziening van West-Nederland daar de Rijkscommissaris een voedselembargo zou afkondigen voor West-Nederland indien wij niet aan dit verzoek zouden voldoen.

De bedoeling van Von der Wense was natuurlijk om de staking te breken. Von der Wense trad op namens de Rijkscommissaris Dr. Seijs Inquart.

Tijdens de conferentie welke tot 's-nachts 3.00 uur duurde hebben wij tegen deze maatregel geprotesteerd. Wij weigerden om een proclamatie tot de stakende spoorwegarbeiders te richten daar wij niet aan de Duitsche maatregel om de staking te breken wilden mede werken.

Het voedselembargo werd door Seijs-Inquart afgekondigd en dit had tot gevolg dat tot 30 October 1944 in het geheel geen voedsel uit Noord en Oost-Nederland naar West-Nederland kon worden gezonden.

Van wintervoorraadvorming, welke anders in dezen tijd in West-Nederland plaats vond kon niets komen.

Na 30 October 1944 werd het voedselembargo officieel opgehven. Het voedseltransport uit het Noorden en Oosten

H4328 -0006

naar het Westen ondervond daarna nog groote moeilijkheden door inbeslagname door de Duitschers en door transport-moeilijkheden wegens de achteruitgaande kolenpositie.

Van Duitsche zijde werd in het geheel geen medewerking ondervonden om de moeilijkheden te boven te komen.

Zoodoende bleef de gemiddelde aanvoer per week voor 3½ millioen menschen tot aan 18 December 1944 beperkt tot 200 ton. Na 18 December 1944 kon eenige verbetering worden bereikt door de vorming van de Nederlandsche Voedselreederij, doch door de invallende vorst ging dit na twee weken weer te loor. Eerst op 19 Februari 1945 kon de wekelijksche voedsel aanvoer worden opgevoerd tot gemiddeld 10 000 ton per week. Deze aan voer kon worden gehandhaaft tot 15 April 1945, op welke datum de aanvoer geheel stop kwam te staan door de bevrijding van het Noorden en Oosten van Nederland.

Het vorenstaande en het feit dat gedurende het voedsel embargo door de Duitschers in Noord-Nederland 30 000 ton broodgraan in beslag werd genomen had tot gevolg dat het rantsoen, uitgedrukt in caloriën van gemiddeld 1400 per dag, daalde tot ongeveer 500 calorieën per dag.

De periode waarop 500 calorieen het gemiddelde bedroeg heeft geduurd van 10 December 1944 tot 18 Maart 1945.

Deze omstandigheid is funest geweest voor de gezondheidstoestand van de bevolking in West-Nederland en is uitsluitend veroorzaakt door het voedselembargo afgekondigd door Seijs-Inquart.

Ik stel u hierbij twee grafieken ter hand om bij Uw rapport te voegen.

In concept opgenomen.

Vervolgens hoorden wij, rapporteurs
Dr. C.L. de JONGH, oud 62 jaar, van beroep le geneesheer aan het Gemeente Ziekenhuis aan de Zuidwal te 's-Gravenhage en wonende Groot Hertoginnelaan No 28 te 's-Gravenhage, die ons nadat wij hen voor zoover noodig ter zake hadden ingelicht als volgt verklaarde:

Het is mij bekend dat na October 1944 de gemiddelde calorieen waarde van het voedselpakket uitgereikt aan de bevolking was gedaald tot 500.per dag. Dit is funest geweest voor de volksgezondheid en had tot gevolg dat in de maanden Januari 1945 tot Mei 1945 de hongeroedeem in zoo

B 45926

sterke mate optrad dat het aantal sterfgevallen ten gevolge van hongeroedeem en ondervoeding ver boven het normale kwam te liggen. Had men gemiddelde calorieen waarde van het voedsel pakket kunnen handhaven op 1400 per dag, dan zou dit niet tot zulke catastrofale gevolgen geleid als nu het geval is geweest.

In concept xxxgmxx opgenomen.

Hiervan naar waarheid opgemaakt dit rapport, gesloten en geteekend te 's-Gravenhage, den 15en December 1945.

De veldwachters:

GEZIEN:
HET HOOFD VAN DE AFDEELING VREEMDELINGEN
en OORLOGSMISDADIGERS van den POLITIEKEN
OPSPORINGSDIENST TE 's-GRAVENHAGE e.o.:

B 45927

H4328 - 0007

H4328 – 0008

Bijlage K.

FOOD-SUPPLY OFFICE.

TOTAL NUMBER OF CALORIES DAILY DISTRIBUTED IN WESTERN-NETHERLAND, WEEKLY AVERAGE, RED-CROSS DISTRIBUTIONS AND S.H.A.E.F. SUPPLIES INCLUDED.

3/9-'44 - 15/7-'45.

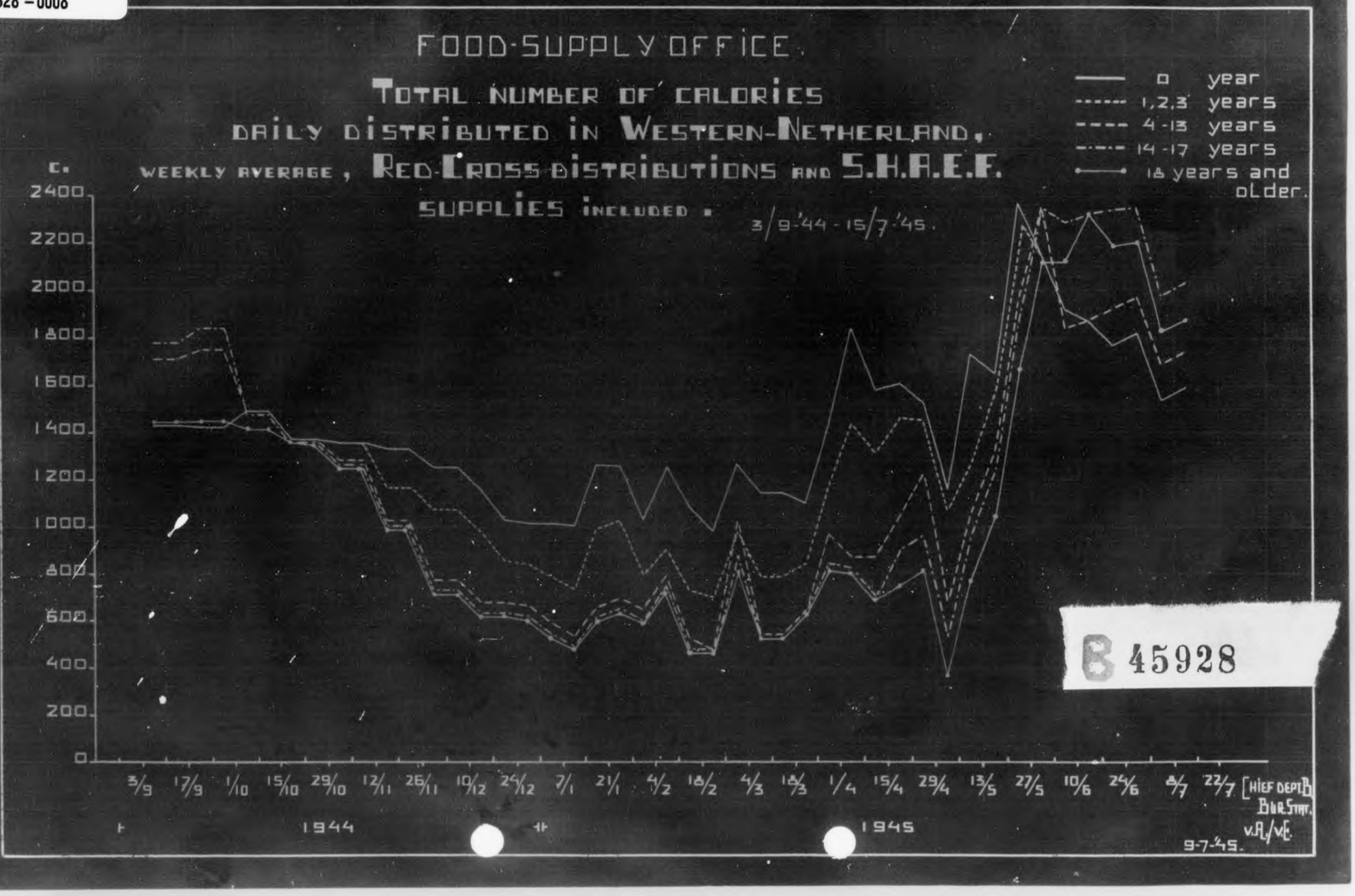

B 45928

DUTCH DELEGATION TO I.M.T.

H4328-0008A

H4328 – 0009

Bijlage M

FOOD-SUPPLY OFFICE.

CENTRAL SHIPPING-DEPARTMENT FOR FOOD-SUPPLY OFFICE.

QUANTITIES EXPRESSED IN TONS OF WEEKLY SUPPLIED FOODSTUFF FROM EASTERN-NETHERLAND TO WESTERN-NETHERLAND FOR THE PERIOD 30 OCTOBER 1944 - 30 JUNE 1945 .

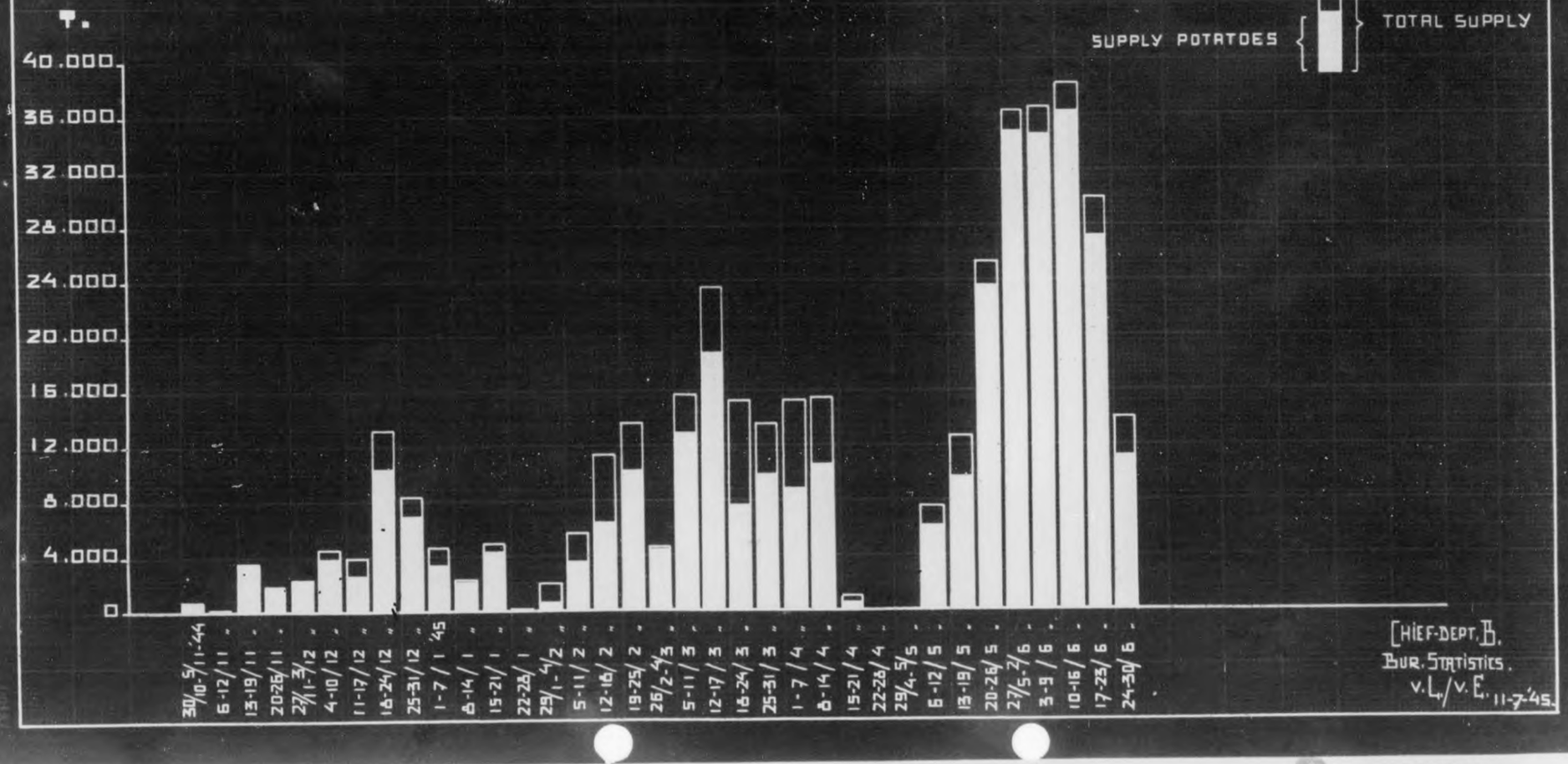

CHIEF-DEPT. B.
BUR. STATISTICS.
V.L./V.E. 11-7-45.

B 45929

H4328-0009A

H4328 – 0010

Bijlage M

FOOD-SUPPLY OFFICE.

CENTRAL SHIPPING-DEPARTMENT FOR FOOD-SUPPLY OFFICE.

QUANTITIES EXPRESSED IN TONS OF WEEKLY SUPPLIED FOODSTUFF FROM EASTERN-NETHERLAND TO WESTERN-NETHERLAND FOR THE PERIOD 30 OCTOBER 1944 - 30 JUNE 1945 .

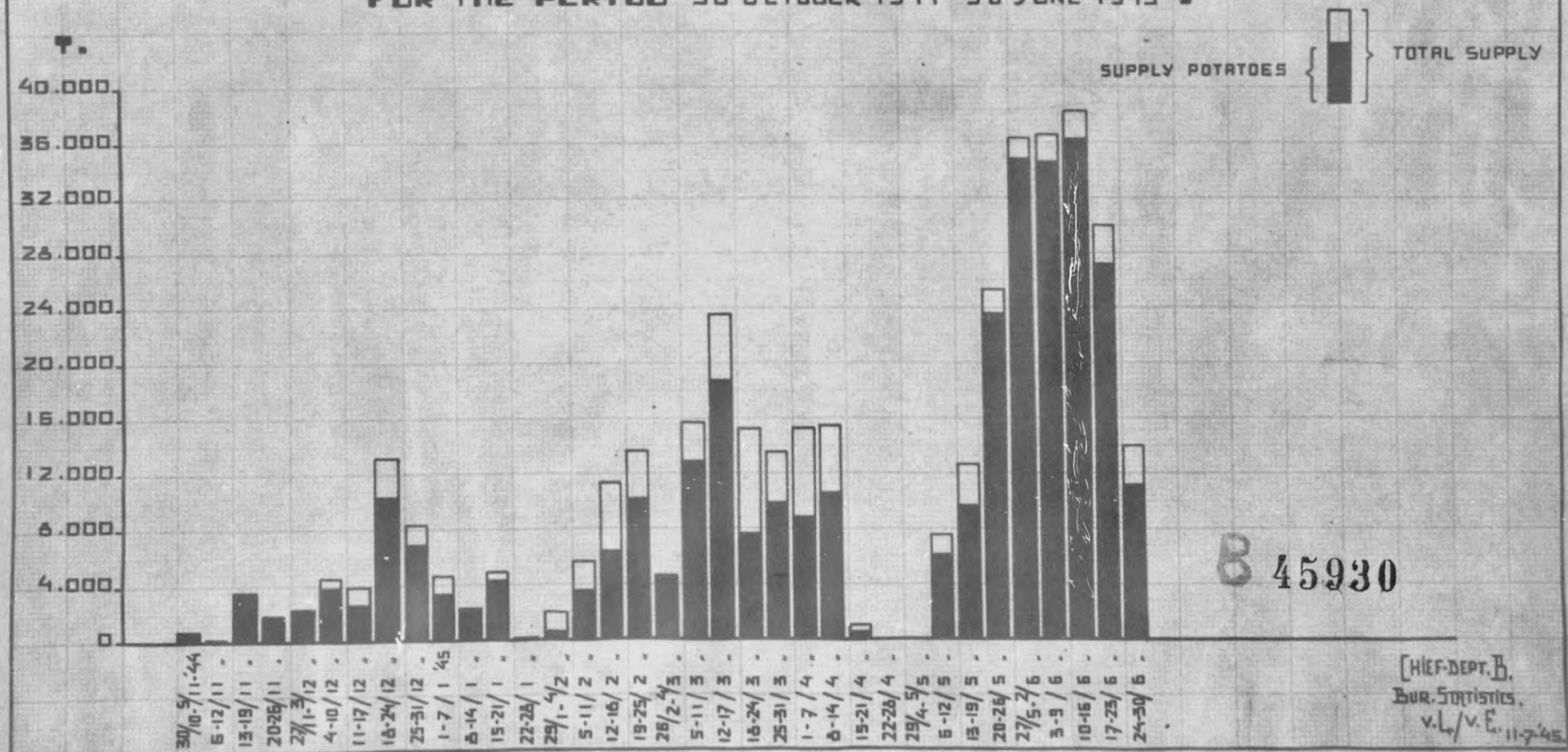

B 45930

CHIEF-DEPT. B.
BUR. STATISTICS.
V.L./V.E. 11-7-'45

H4328 - 0011

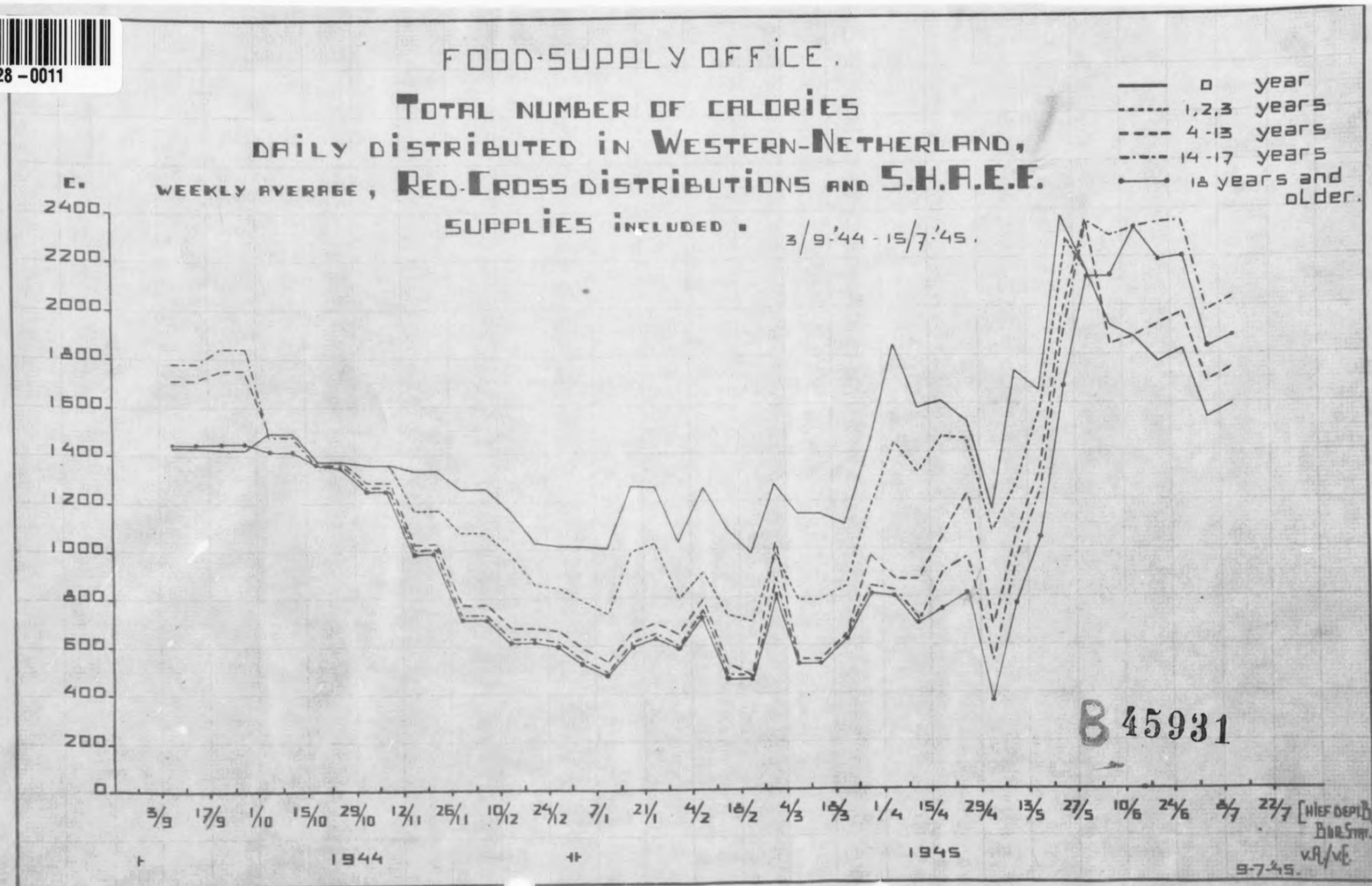

B 45931

H-4328

Original 140

Rapport du Gouvernement neerlandais
(Santé Publique)

TRIBUNAL MILITAIRE INTERNATIONAL de GUERRE

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
Exhibit RF140
Filed Jan 21, 1946

Filed Jan. 21, 1946

B 45921

H4328 - 0012

H4328 – 0013

H-4328

TRIBUNAL MILITAIRE INTERNATIONAL des GRANDS CRIMINELS de GUERRE - Tribunal
MINISTÈRE PUBLIC
DÉLÉGATION FRANÇAISE

E.C.o. 7

Dépôt 140-RE

B 45420

10

Filed January 21, 1946

RF 140

RF 140